

NPU1002521395

Váš dopis čj. / ze dne:
Naše čj.: NPU-310/28333/2025
Vyřizuje: Kučerová Tvardíková
Spisový znak: 17.8

Praha 8.4.2025

Odpověď na žádost o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb.

Vážený pane,

Národní památkový ústav, IČO 750 32 333, se sídlem Valdštejské náměstí 162/3, 118 01 Praha 1 (dále jen „NPÚ“) obdržel dne 2.4.2025 Vaši žádost podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „zákon č. 106/1999 Sb.“), v níž požadujete poskytnutí následujících informací:

- 1) Z hlediska posouzení záměru novostavby na pozemku v Památkové zóně vydává NPÚ závazné stanovisko, nebo písemné vyjádření k tomuto záměru? Je toto někde popsáno, jaká má být forma a náležitosti tohoto dokumentu?*
- 2) Pokud NPÚ vyhodnotí žádost o posouzení záměru novostavby tak, že není v souladu se zájmem ochrany kulturněhistorických hodnot, jakým způsobem se proti takovému posouzení odvolat? Je to vůbec přezkoumatelné, pokud v posouzení není odkaz na konkrétní ustanovení zákona, jelikož se nejedná o rozhodnutí? Je tam absence místního šetření atd... Případně jakým způsobem se bránit, proti špatnému postupu úředníka NPÚ při vydávání takového posudku?*
- 3) Na základě jakých dokumentů posuzuje NPÚ přípustnost záměrů výstavby v Památkových zónách?*
- 4) Je možné stavět novostavby v Památkových zónách (dále PZ)?*
- 5) Stačí k posouzení záměru výstavby novostavby v PZ tzv. ideový záměr? Příklad: Provedení oplocení, stavba domu 5,5 m x 7 m, biologický septik s filtrem, elektro přípojka, studna, výsadba jehličnatých stromů.*

- 6) *Kdo stanovuje regulativy z hlediska Památkové ochrany pro dané území? Ptám se z důvodu předvídatelnosti práva. Jak zjistím, na základě veřejně dostupných informací, že pozemek nelze z důvodu Památkové ochrany zastavět?*
- 7) *Je povinností Orgánu památkové péče mít pro PZ Plán ochrany PZ?*
- 8) *Kdo rozhoduje o tom, jak mohu pozemek užívat z hlediska Ochrany památkové péče?*
- 9) *Jaké stavby lze na pozemku v Památkové zóně stavět?*
- 10) *Jakým způsobem a je vůbec dána povinnost Orgánu památkové péče, podílet se a spoluvytvářet územně-analytické podklady pro PZ?*
- 11) *Dle Ústavy je možné nucené omezení vlastnického práva ve veřejném zájmu, pouze na základě zákona a za náhradu. Pokud mi Orgán památkové péče takto omezuje práva na pozemku, jakou náhradu mi určil?*
- 12) *Jak posuzuje Orgán památkové péče ochranu vlastnických práv? Je to někde stanoveno?*
- 13) *Můžete mi uvést příklady rozhodnutí, kde v PZ byla povolena novostavba, i když Orgán památkové péče vydal zamítavé stanovisko nebo Rozhodnutí? (např. nález NSS, rozhodnutí ÚS nebo Městského soudu)*

NPÚ po posouzení Vaší žádosti shledal, že je formulována velmi obecně a že svým obsahem se nejedná o žádost o poskytnutí konkrétních informací vztahujících se k působnosti NPÚ, ale o obecné dotazy na právní úpravu vybrané oblasti památkové péče v České republice a její výklad. Ačkoli by tedy z formálního hlediska bylo možné Vaši žádost odmítnout rozhodnutím z důvodu, že ji nelze podřadit pod režim poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., NPÚ v souladu se zásadou dobré správy nad rámec svých zákonných povinností uvádí následující:

Vzhledem k tomu, že řada Vašich dotazů směřuje k působnosti orgánů památkové péče, dovolujeme si v první řadě objasnit systém státní památkové péče v České republice, který je upraven zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 20/1987 Sb.“) a vyhláškou č. 66/1988 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 66/1988 Sb.“) Současná právní úprava v § 25 zákona č. 20/1987 Sb. svěřuje výkon státní správy výlučně orgánům státní památkové péče, jimiž jsou Ministerstvo kultury ČR, krajské úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou působností. **Národní památkový ústav je naproti tomu odbornou organizací státní památkové péče, které není svěřena rozhodovací pravomoc a nevykonává státní správu, není orgánem státní památkové péče.**

Záměr umístění novostavby na pozemku v památkové zóně podléhá právní úpravě § 14 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., podle něhož: „*Vlastník (správce, uživatel) nemovitosti, která není kulturní památkou, ale je v památkové rezervaci, v památkové zóně, v ochranném pásmu nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, památkové rezervace nebo památkové zóny, je povinen k zamýšlené stavbě, změně stavby, terénní úpravě, umístění nebo odstranění zařízení, umístění nebo odstranění reklamního nebo informačního poutače, pokud nejde o zařízení podle stavebního zákona, odstranění stavby, úpravě dřevin nebo udržovací práci na této nemovitosti si předem vyžádat rozhodnutí nebo závazné stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností, není-li tato jeho povinnost na základě tohoto zákona vyloučena (§ 6a a 17).*“

S tím souvisí ustanovení § 14 odst. 4 zákona č. 20/1987 Sb., podle nějž „orgán státní památkové péče příslušný podle odstavců 1 a 2 vydá rozhodnutí nebo závazné stanovisko po předchozím písemném vyjádření odborné organizace státní památkové péče, se kterou projedná na její žádost před ukončením řízení návrh tohoto rozhodnutí nebo závazného stanoviska. Písemné vyjádření předloží odborná organizace státní památkové péče příslušnému orgánu státní památkové péče nejpozději ve lhůtě 20 dnů ode dne doručení žádosti o jeho vypracování, nestanoví-li orgán státní památkové péče ve zvlášť složitých případech lhůtu delší, která nesmí být delší než 30 dnů. Pokud ve lhůtě 20 dnů nebo v prodloužené lhůtě příslušný orgán státní památkové péče písemné vyjádření neobdrží, vydá rozhodnutí nebo závazné stanovisko bez tohoto vyjádření.“

Písemná vyjádření Národního památkového ústavu vydaná dle § 14 zákona č. 20/1987 Sb. nejsou správním aktem, jímž by se rozhodovalo o právech a povinnostech fyzických nebo právnických osob, a nejsou pro příslušný výkonný orgán státní památkové péče závazná. Jedná se o důkazní prostředek ve smyslu § 51 správního řádu. Orgán státní památkové péče musí v odůvodnění svého rozhodnutí nebo závazného stanoviska obsah písemného vyjádření uvést a vyrovnat se s ním v souladu s § 68 odst. 3 správního řádu, tj. uvést úvahy, kterými se řídil při hodnocení odborného podkladu NPÚ a při výkladu právních předpisů.

Opravným prostředkem proti rozhodnutí správního orgánu je odvolání. K přezkumu závazného stanoviska může dojít dvojím způsobem. První způsob je prostřednictvím odvolání proti rozhodnutí podmíněnému závazným stanoviskem, jestliže odvolání směřuje proti obsahu závazného stanoviska. Druhý způsob je prostřednictvím přezkumného řízení samotného závazného stanoviska. Podrobná úprava je obsažena v zákoně č. 500/2004 Sb., správním řádu, ve znění pozdějších předpisů.

Shora uvedený základní právní rámec týkající se záměru umístění novostavby v památkové zóně je pouze obecným úvodem do problematiky. Doporučujeme Vám obrátit se v konkrétní věci vždy na věcně a místně příslušný orgán státní památkové péče, jímž bude zpravidla obecní úřad obce s rozšířenou působností, případně konzultovat s místně příslušným územním odborným pracovištěm NPÚ.

Co se týče Vašich dalších dotazů, doporučujeme Vám seznámit se s právní úpravou obsaženou v zákoně č. 20/1987 Sb. a související vyhlášce č. 66/1987 Sb., k prohloubení znalostí pak může sloužit komentář k uvedeným právním předpisům (ZÍDEK, M., TUPÝ, M., KLUSON, J., Zákon o státní památkové péči. Praktický komentář. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2024). Závěrem je potřeba zdůraznit, že NPÚ nepřísluší poskytovat výklad právních předpisů. K závaznému výkladu právních předpisů je v České republice příslušný pouze věcně a místně příslušný soud v konkrétní věci. Judikaturu vztahující se k problematice památkové péče lze vyhledat na webových stránkách Nejvyššího správního soudu <https://www.nssoud.cz/> i Ústavního soudu <https://www.usoud.cz/vyhledavani-rozhodnuti-us>.

S pozdravem

Ing. arch. Naděžda Goryczková
generální ředitelka